

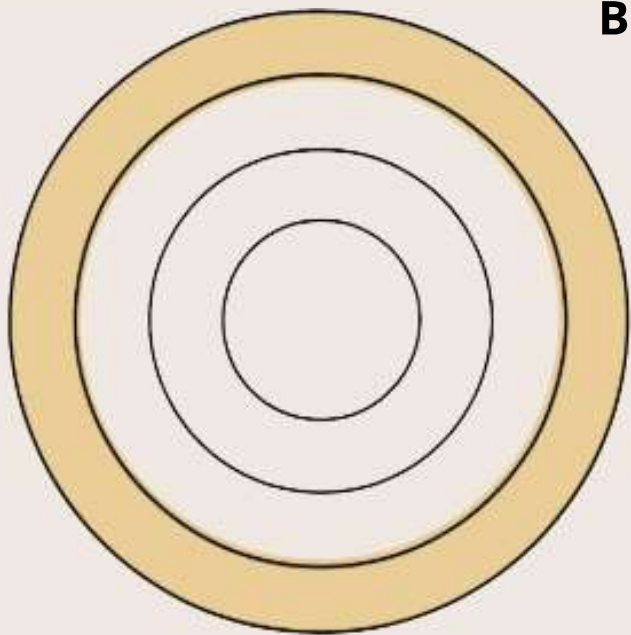
SAMTALEKORT

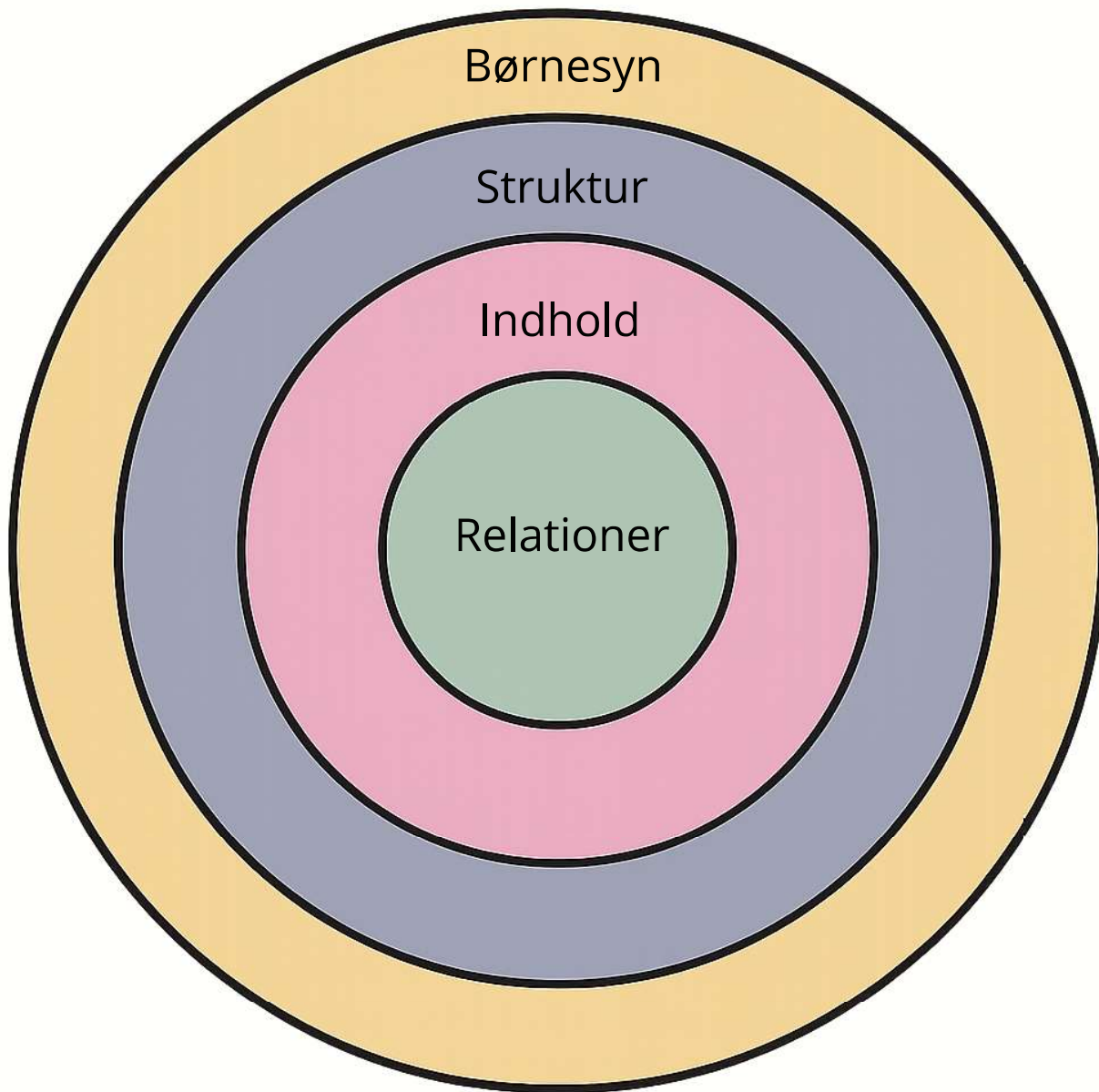
Inspiration til pædagogisk refleksion og praksis

BØRNESYN

Bag enhver handling er et barn at forstå

Børnesynet sætter rammen for, hvordan vi skaber struktur, hvad vi fylder indholdet med, og hvordan vi indgår i relationer med børnene.

- Struktur uden relationer → tom styring.
- Relationer uden struktur → uforudsigeligt og utrygt.
- Indhold uden relation og struktur → mister retning og mening.

Refleksions spørgsmål

- Hvilket børnesyn kommer til udtryk i vores valg af struktur, relationer og indhold?
- Hvornår lykkes vi med at skabe balance mellem struktur, relationer og indhold?
- Hvor agere vi bedst i praksis – og hvilken del af cirklerne kalder på justering?

3 TRINS MODELLEN

“Modellen er udviklet med henblik på at sikre alle børn en plads i fællesskabet. Derfor skal det enkelte barns behov altid ses i forhold til fællesskabet.”

**TRIN 3 -
Individuelle
indsatser**

Tiltag særligt for det enkelte barn,
som forgår udenfor fællesskabet

**TRIN 2
Individuelle indsatser i
børnegruppen**

Tiltag med individuel støtte, der
hjælper barnet til at være i
fællesskabet

**TRIN 1
Indsatser for hele børnegruppen**

Tiltag, der laves i børnegruppen, og
som alle børn kan have glæde af

Inspireret af NEST

ISBJERGET

Hvad ser vi i barnets adfærd - og hvad kan ligge bag?

Det barnet viser/adfærd

- Falder i staver
- Forlader samling
- Udadreagerende
- Verbale udtryk
- Græder - svære at trøste
- Hjemve

Det vi forstår/tolker

- Mister overblik
- Usikker på hvad der forventes
- Vanskeligheder ved socialt samspil
- Aktivitet er ikke tilpasset
- Utydelig ledelse
- Utydelig legemiljøer/overgange
- For høje krav
- For meget stimuli
- Fejlfafstemning af barnet
- Udenfor fællesskabet
- Sprogvanskeligheder

Inspireret af NEST

I HVOR HØJ GRAD

Vælg mellem eksemplerne eller lav jeres egen og sammenlign jeres svar.

- Er vi bekymret for...
- Lykkedes vi med...
- Har vi arbejdet med...
- Har vi fokus på...

1

2

3

4

5

ZONEN FOR NÆRMESTE UDVIKLING

KAN IKKE

Ydre styret
Kan ikke selv, men har brug for at blive hjulpet igennem

KAN MED STØTTE

Nærmeste udviklingszone
Kan næsten, men har behov for nærvær, støtte og deltagelse

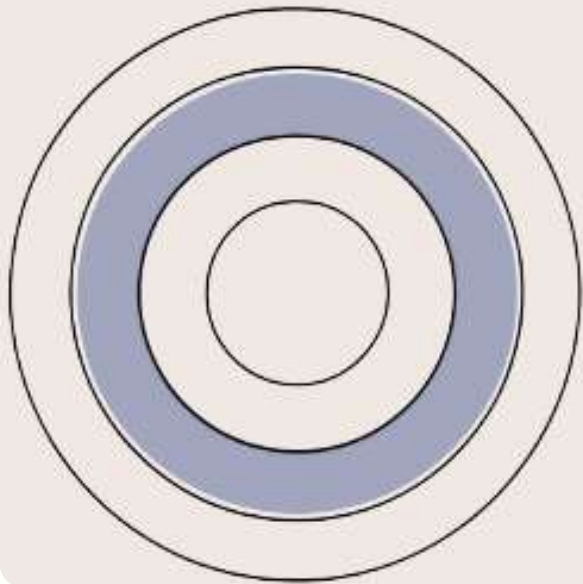

KAN SELV

Indre styret
Kan selv og har kompetencerne til det

STRUKTUR

Forudsigelighed i børnehøjde

STRUKTURENS DNA

START

MIDTE

SLUT

OVERGANG

Start

Midte

Slut

Overgang

FØR

UNDER

EFTER

HVAD
skal vi lave?

HVOR
skal vi lave det?

De 5 H'er

HVEM
skal lave det?

HVOR
lang tid?

HVAD
skal vi bagefter?

KARAVANEFØRER

Den voksne tager lederskab for fællesskabet ved at skabe struktur, afstemme samspillet, være nærværende og støtte barnet gennem både omsorg og passende udfordringer

Refleksion:

- Hvordan tager jeg tydeligt ansvar for struktur, uden at miste barnets perspektiv?
- Hvornår lykkes jeg med at være synkroniseret og mikroregulerende i samspillet?
- Hvordan balancerer jeg omsorg og udviklingsmæssige krav, så barnet oplever både tryghed og selvagens?

KOMMUNIKATION I BØRNEHØJDE

Hvordan understøtter vi;

- fælles rettedhed og kontakt, før vi går i gang?
- tydelighed og guidende voksen i kommunikationen?
- kommunikation der er tilpasset børns forståelse, deltagelse og regulering?
- Fælles start og slut

Hvilke støttestrukturer har vi brug for at anvende? visualisering, artefakter, timer timer mm

ROLLEFORDELING

Tydelig rollefordeling mellem de voksne skaber overblik, ro og kvalitet i hverdagsrutiner og giver børnene klare rammer for at lykkes.

Roller kan være: Nærværende • Karavanefører • Flyver • Modtagelse • Praktisk mm. Rollerne kan skifte afhængigt af rutine og kontekst

Vælg en rutine

- Hvilke roller er nødvendige i denne rutine – og hvorfor?
- Hvilke kvaliteter skal være tydelige i hver rolle?
- Hvordan kan børn og kolleger se og mærke, at rollen udføres?
- Hvordan skaber rollerne værdi for børnene?
- Er rollerne tydelige, fordelt og afstemt – eller overlapper de hinanden?

Dagens hjælper er en støttestruktur, der giver børn mulighed for at tage del i fællesskabet gennem overskuelige opgaver og tydelige rammer, og som kan styrke ansvarsfølelse, deltagelse og selvagens.

- Hvor mange dagens hjælpere
- Hvordan udvælges – tilfældigt, på skift, frivilligt eller pædagogisk begrundet?
- Hvilke opgaver er meningsfulde og realistiske?
- Hvordan synliggøres rollen for børnene (fx symbol, vest, billede)?

DAGENS HJÆLPER

SANG ELLER LYDSIGNALER

Sang og lydsignaler fungerer som markør i overgange og skaber genkendelighed og fælles opmærksomhed.

- Musik som overgangsritual (fx ryddeop-sang, håndvaskesang)
- Lydsignaler med tromme eller klokke

FARVEKODER

Farvekoder er en visuel støttestruktur, der skaber tydelighed ved inddeling i grupper og visualisering af aktivitetszoner.

- Farvekoder til inddeling i grupper eller visualisering af aktivitetszone
- Kan suppleres med artefakter som legoklodser, så børn let kan se, hvor de hører til, og hvad der forventes.

HVOR SKAL JEG SIDDE?

Faste pladser er en støttestruktur, der skaber forudsigelighed, ro og overblik i rutiner og fællesskaber.

Pladser kan visualiseres med;

- Billede af barn og voksen på stol/bord/gulv afhængig af rutinen
- Overbliksbillede af hvem sidder hvor
- Kryds på gulv

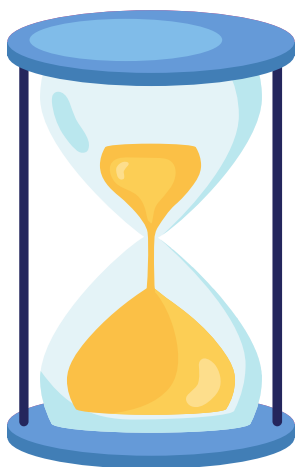
ARTEFAKTER

Artefakter kan anvendes i overgange eller som start/slut signaler.

Eksempelvis

- Alle med de røde legoklodser skal gå til X og alle med de gule til Y
- Hver gang en aktivitet starte holder vi fast rundt om rebet

VISUALISERING AF TID

At gøre tid synlig med fx dagstavler, piktogrammer eller time-timers hjælper børn med at forstå, hvad der sker nu og senere. Det skaber struktur, forudsigelighed og tryghed, og støtter selvregulering og deltagelse.

Opmærksomhedspunkter

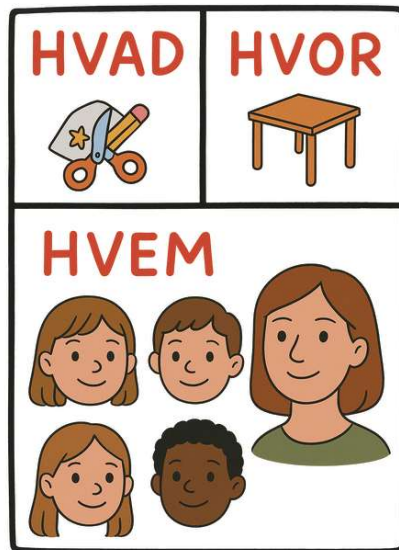
- Tilpas til barnets niveau – brug enkle symboler og korte intervaller
- Kombiner med verbal forklaring
- Gør måde genkendelig
- Inddrag børnene i at flytte symboler eller starte timeren

HVEM – HVAD – HVOR

HVEM – HVAD – HVOR skaber overblik og forudsigelighed for børn i dagens aktiviteter. Den hjælper med at tydeliggøre, hvem barnet er sammen med, hvad der skal ske, og hvor det foregår. Det styrker tryghed, deltagelse og selvstændighed.

- Vigtigt at sikre, at alle børn forstår og kan bruge strukturen.

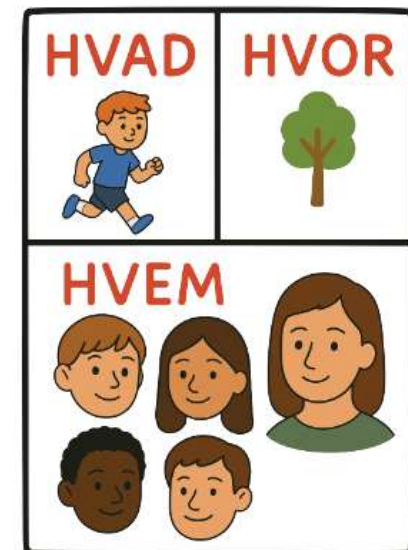
Gruppe 1

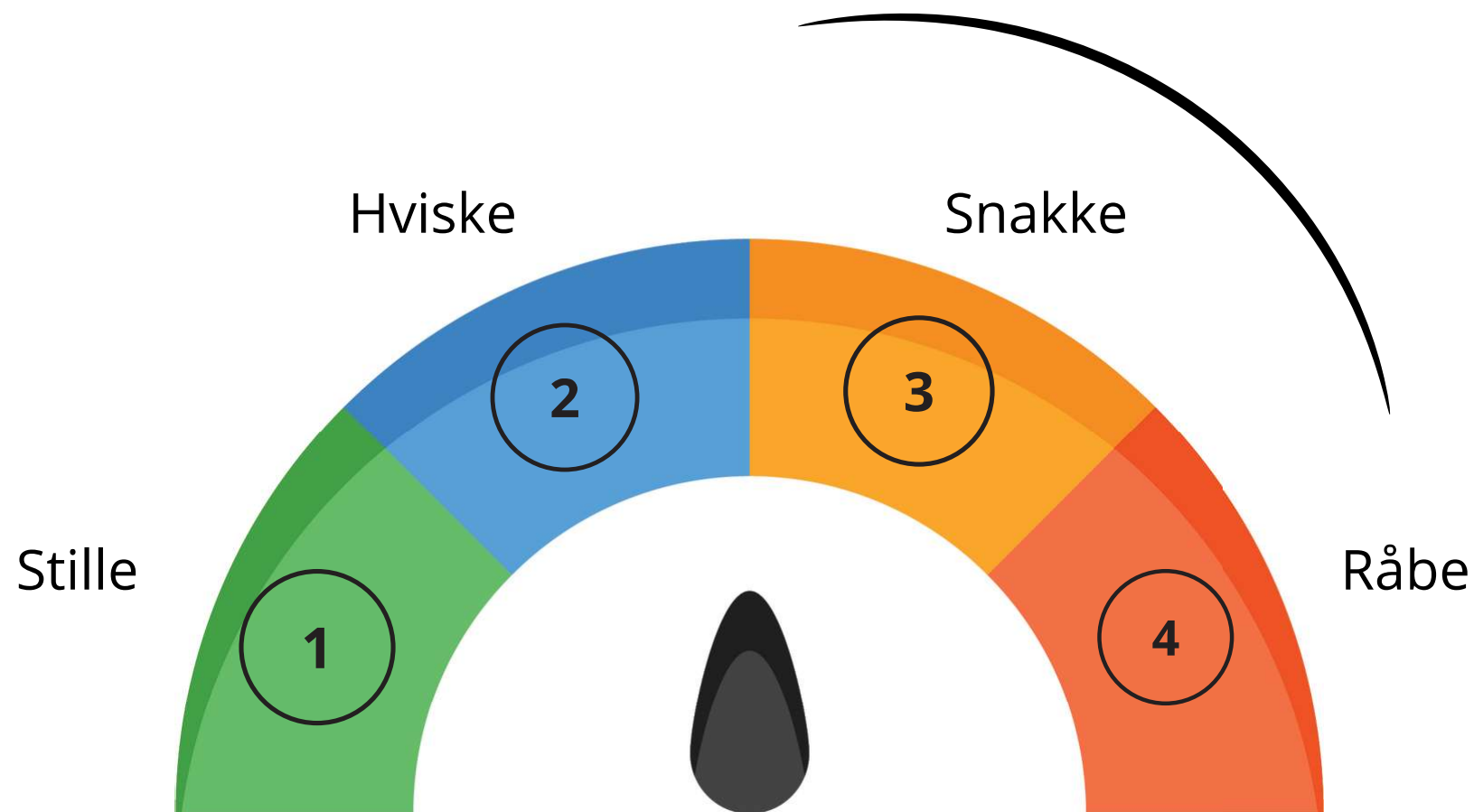
Gruppe 2

Gruppe 3

STEMMESKALA

Stemmeskala gør lydniveau synligt og hjælper børn med at regulere

Brug fx en skala fra 1-4 med billeder eller farver for at skabe fælles forståelse.

Opmærksomhedspunkter

- Tilpas til alder og forståelse
- Introducér i rolige situationer
- Brug konkrete eksempler
- Inddrag børnene for ejerskab.

DÆKKE OP TIL LEG – INDE OG UDE

At gøre legezoner indbydende og tydelige ved at stille materialer frem, så børn kan se, hvad zonen kan bruges til – Understøtter børns leg, skaber inspiration, struktur og lyst til leg.

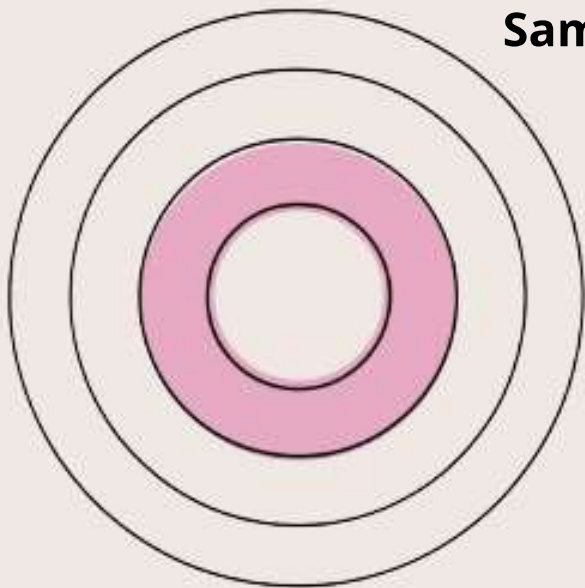
Opmærksomhedspunkter

- Vælg materialer, der matcher børnenes interesser og udviklingsniveau.
- Sørg for overskuelighed – ikke for meget fremme.
- Skift materialer jævnligt for at fastholde nysgerrighed.
- Inddrag børnene i at “dække op” for ejerskab.

INDHOLD

Samstemte aktiviteter med mening og balance

BØRNE OG VOKSENSTYRET LEG

Denne model viser forskellige grader af voksen- og børnestyret leg. Den kan bruges til at reflektere over, hvor meget børnene har indflydelse på deres leg, og hvordan de voksne støtter eller styrer aktiviteterne. De fire hjørner viser, hvordan ansvar og indflydelse kan variere

Voksenstyret leg

De voksne bestemmer, hvad jeg skal lave, og hvem jeg skal lege med

Delvist børnestyret leg

Jeg bestemmer, hvad jeg vil lave, men de voksne bestemmer, hvem jeg skal være sammen med

Guidet leg

De voksne giver mig valg mellem aktiviteter, men jeg bestemmer selv, hvornår jeg vil lave dem

Børnestyret leg

Jeg bestemmer selv, hvad jeg vil lave, og hvem jeg vil lege med

AKTIVITETER SOM DÆMPER AROUSAL

Kropslige og tunge bevægelser

- Ase, mase og skubbe
- Grave og balancere
- Tryk, kram og behagelig massage (fast berøring)
- Rolige, monotone bevægelser
- Yoga og rolige stræk

Sanser og berøring

- Lege med ler, dej, sand eller fingermaling
- Puslespil og kreative aktiviteter (fokus og fordybelse)
- Beroligende dufte – fx badeolie eller sæbeduft

Fokus og ro

- Fælles opmærksomhed på fx glimmerflaske eller sæbebobler
- Puste fjer eller lege med tørklæde
- Musik med rolig, fast rytme

Fokuspunkter

Samspil
Alle gør det samme – takt-
tempo-energi
Turtagning
Rytmask funderet

AKTIVITETER SOM ØGER AROUSAL

Bevægelse og motorik

- Gyngе, cykle, løbe, vugge
- Køre på rullebræt, lege med bolde
- Kolbøtter, hænge på hovedet, snurre rundt
- Fart, acceleration og rotationer
- Store bevægelser og grove motoriske lege
- Hurtige, rytmiske bevægelser
- Dans og aktiv leg

Lyd og rytme

- Høj latter, grine og have det sjovt
- Rytmisk eller hurtig musik
- Klap, trommen på kroppen, tydelig stemmeføring

Sanseindtryk

- Frisk/kold luft, koldt vand
- Dufter: kaffe, blomster, friskbagt brød, citron
- Lys og farver: solskin, stærkt lys, klare farver
- Let berøring eller kilden

Fokuspunkter:

Skab følelsesmæssig tryghed
Mød barnet, hvor det er og løfte
niveauet gradvist ved at skrue på eget
kropssprog, intonation og mimik.
Brug positiv energi, mimik og
stemmeføring
Vær opmærksom på barnets reaktion og
trække sig, hvis barnet bliver
overstimuleret

TOLERANCEVINDUET

Hyper-arousal:
"Kamp/flugt-tilstand"

Optimal-arousal:

Hypo-arousal:
"Kollaps-tilstand"

Præfrontal

Limbiske

Autonome

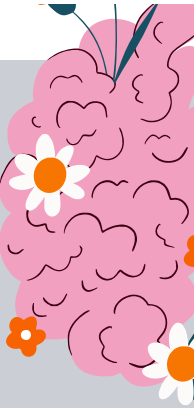

Er krav og stimuli tilpas = god mulighed for justere energi og selvregulering.

For høje krav og for meget stimuli påvirker sansebearbejdning og med den ubalance lukker hjernen ned og der aktiveres selvbeskyttende stress tilstande. Det påvirker barnets deltagelse og udviklingsmuligheder. Det vi ser er;

- Svært ved deltagelse i legen/aktiviteten
- Svært ved at indgå i dagens rytme
- Mangelende kapacitet til opmærksomhed og energiregulering

Opgaven bliver her, at få barnet til at føle sig tryk med tilpas krav og stimuli.

Kamp – aggressiv adfærd,

hyperaktivitet, råb/skrig, trods m

Flugt – barnet løber væk, trækker sig, undgår andre, lægger sig til at „sove“

Frys – følelseløshed, barnet

forsvinder i kontakten, ryster eller stivner, virker ude af stand til at handle.

Når barnets krybdyrhjerne aktiveres øges barnets stressniveau. Adfærden er en måde at bevare sin selvkontrol.

Præfrontal

Limbiske

Autonome

Tilpas krav og stimuli

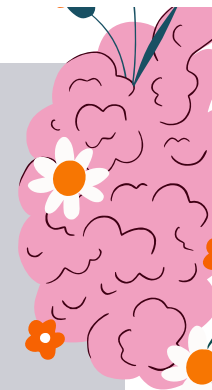
-Så alle børn kan deltage

Er krav og stimuli tilpas = god mulighed for justere energi og selvregulering.

For høje krav og for meget stimuli påvirker sansebearbejdning og med den ubalance lukker hjernen ned og der aktiveres selvbeskyttende stress tilstande. Det påvirker barnets deltagelse og udviklingsmuligheder.

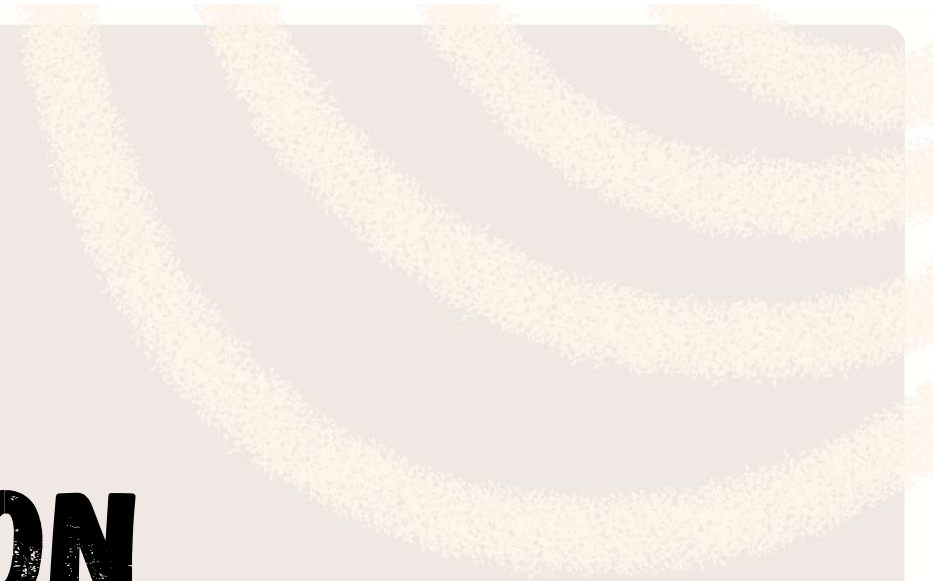
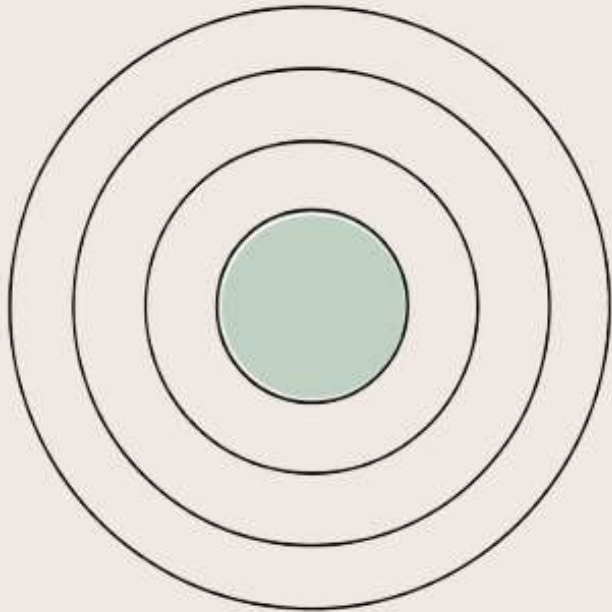
Det vi ser er;

- Svært ved deltagelse i legen/aktiviteten
- Svært ved at indgå i dagens rytme
- Mangelende kapacitet til opmærksomhed og energiregulering

RELATION

Trygge relationer i hverdagen

COACHING I BØRNS LEG

Man coacher ved at udvide sine benævrende kommentarer – ved at sætte ord på barnets handlinger, tilstande, følelser og omgivelser. Denne sprogliggørelse af barnets verden og jeres samspil styrker barnets sociale, følelsesmæssige, vedholdende og faglige kompetencer. Coaching handler om at fremhæve og beskrive den adfærd, vi ønsker mere af, og minimere opmærksomheden på det, vi ønsker mindre af.

Coaching kan også beskrives som at gå ved siden af barnet – støttende, nysgerrigt og anerkendende.

FAGLIG COACHING

– at opdage og forstå verden

Fokus: Antal, farver, former, størrelser, forholdsord, dyr, steder, kategorier.

Eksempler:

- "Hvor smart, du bruger de grønne klodser som græs."
- "Det høje tårn står lige ved siden af den lille ko."
- "Du har mange grøntsager – gulerødder, kartofler og kål."

VEDHOLDENHEDSCOACHING

– at øve sig og tro på sig selv

Fokus: Opmuntring, udholdenhed, tålmodighed, tro på egne evner.

Eksempler:

- "Gummistøvlerne driller, men du er lige ved at have dem på."
- "Øv, tårnet væltede – pyt, vi bygger det igen."
- "Jeg tror på dig – du kan godt kravle hele vejen ned."
- "Sikke du koncentrerer dig, du bliver bare bedre og bedre."

FØLELSESCOACHING

– at forstå og udtrykke følelser

Fokus: Glæde, vrede, tristhed, frustration, generthed, nysgerrighed, ro.

Eksempler:

- "Det ser ud til at være frustrerende, men du holder roen og prøver igen."
- "Du ser glad ud sammen med Sebastian – jeg tror, han også nyder det."
- "Hvor er det sejt, du undersøger alle de måder, det kan sættes sammen på."

SOCIAL COACHING

– samspil og fællesskab

Fokus: Dele, hjælpe, trøste, vente på tur, lytte, samarbejde, være en god ven.

Eksempler:

- "Hvor er I gode til at dele og lege sammen."
- "Du lyttede til Mathias og gik med på hans idé."
- "Du venter tålmodigt på din tur – det er sødt af dig."
- "Du rykkede dig, så Ludvig også kunne være med."
- "I hjælper hinanden – det gør gode venner."
- "Vi skiftes til at sætte togskiner på – nu er det din tur."

Tryghedscirklen[®]

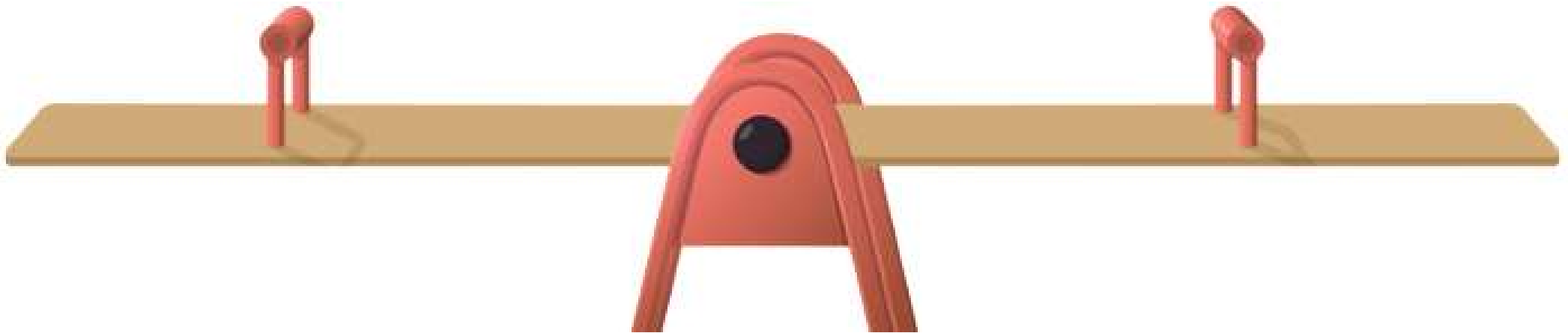
Omsorgsgiver der imødekommer barnets behov

Kan I komme i tanke om situationer, der kan gøre det svært at involvere sig
Hvordan ved børnene at du er involveret i dem?

**Venlig
og varm**

STÆRK

INVOLVERET

Inspireret af COS

NÅR VI MISTER BALANCEN

Vi kan alle miste balancen, hvor man er stærk, venlig og involveret.
I hvilke situationer, bliver du hård/kold eller svag?

**Hård og
kold**

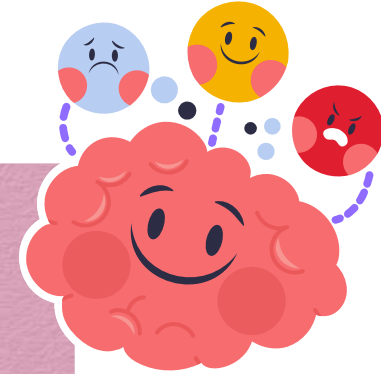
Svag

Fjern

Inspireret af COS

FØLELSESMÆSSIG AFSTEMNING

- Mødeøjeblikke – øjeblikke af gensidig kontakt
- (Gen)afstemme – finde hinanden igen efter brud
- Møde barnet på dets følelser – se, lyt og mærk inden du handler
- Sætte ord på barnets oplevelse (“Du blev forskrækket ...”)
- Ja-cirkler frem for nej-cirkler – fokus på mulighed
- Turtagning
- Læse barnets signaler – toneleje, kropssprog, blikretning
- Justere sig efter barnets tempo – hverken for hurtigt eller for langsomt
- Regulere sammen – støtte barnet i at finde ro gennem relationen
- Være autentisk – barnet mærker, om din respons er ægte

KVALITET I SAMSPIL

Kommunikation og sprog

Benævne

Være sammen med barnet i svære følelser

Sætte ord på sig selv

Hjælp til følelser/sætte ord på følelser og oplevelser

Kontakt før opgave

Give plads til barnets initiativ

Mentalisere

Triangulere (Kæde sammen)

Centrale elementer i samspillet med børn.

- Hvor står du stærkt?
- Hvor kan du udvikle dig for at styrke kvaliteten i relationer og interaktioner

Tag udgangspunkt i et barn eller en børnegruppe

KVALITET I SAMSPIL

Relation og mødeøjeblikke

Trøste

Synkronisering

Vente på
barnets
signaler

Give tid/
genafstemme

Placering ift.
kontakt

Autentisk
voksen

Fælles
rettethed

Turtagning

Centrale elementer i samspillet
med børn.

- Hvor står du stærkt?
- Hvor kan du udvikle dig for at styrke kvaliteten i relationer og interaktioner

Tag udgangspunkt i et barn eller en børnegruppe

**Det gør mig glad
Det kan jeg godt li at lave**

**Det gør mig sur
Det gør mig ked af det
Det kan jeg ikke lide**

**Det drømmer jeg om
De voksne kan hjælpe mig ved at....**

Hvordan kan den voksne vide?

Hvordan kan den voksne hjælpe?

OBSERVATION

BØRNESYN

- Nysgerrige på barnets perspektiv
- Sprog til og om barnet
- Deltagelsesmuligheder

KOMMUNIKATION

- Forusigelighed
- 5 H'er
- Fælles rettedhed
- Tydelig start/slut
- Guidet overgang
- Arousal regulering

INDHOLD

- Hvad er vi sammen om?
- Aldersrelevante krav
- Mængde af stimuli
- Leg og aktivitet er forberedt og gjort klar
- følge børns spor

ORGANISERING

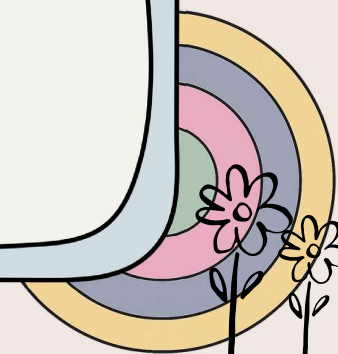
- Samstemte voksne
- Tydelig rollefordeling
- Fordeling af børn

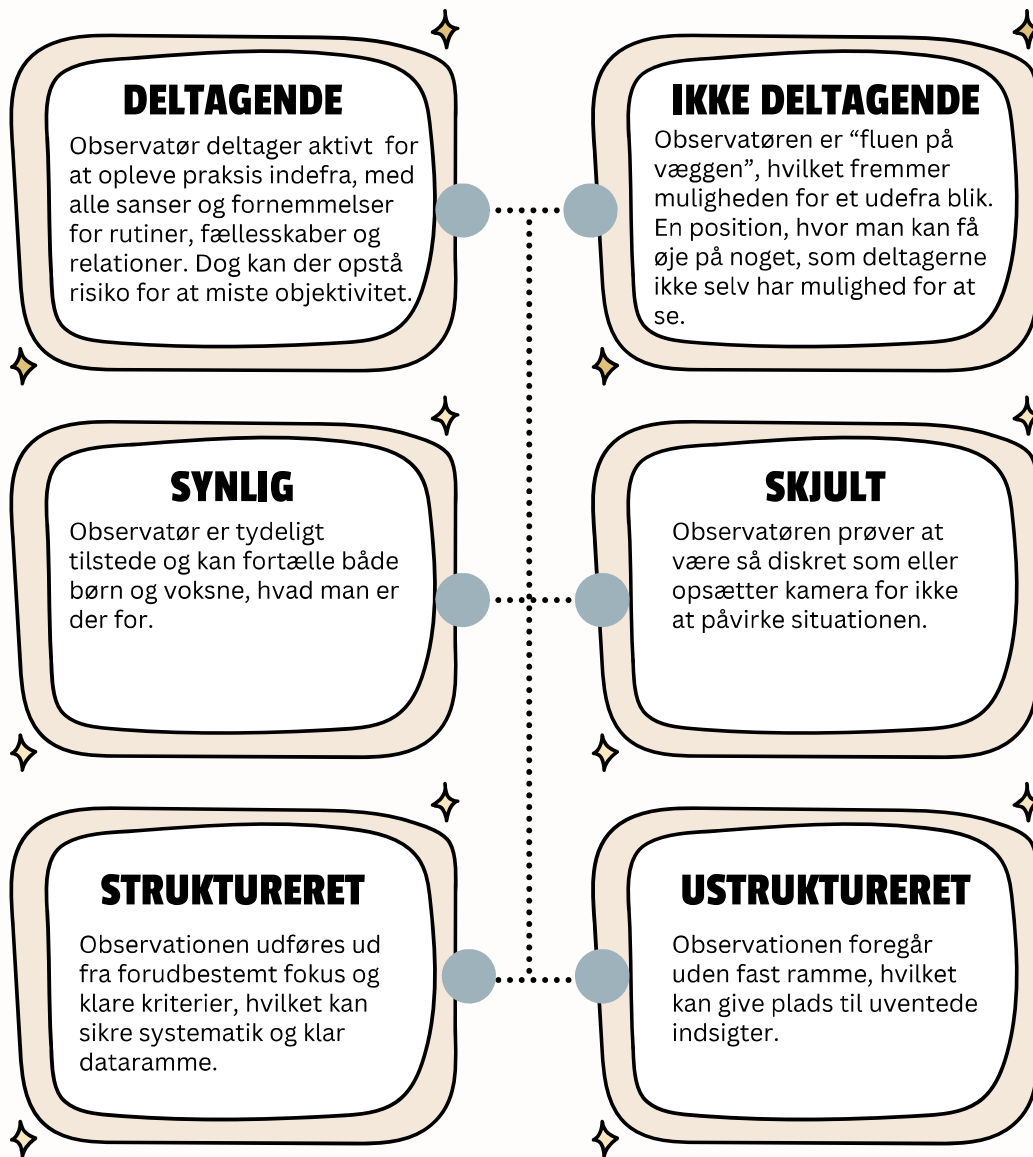
RELATIONELLE

- Den voksne som tryk base
- Mødeøjeblikke og synkronisering
- Mentalisering
- Konflikthåndtering

FYSISKE

- Tematisering
- Dækket op til leg
-

VALG AF OBSERVATION